

SENAT DE BELGIQUE BELGISCHE SENAAAT

SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1958

9 OCTOBRE 1958

Proposition de loi portant création d'un Institut national d'aménagement du territoire.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Un profond malaise règne dans diverses régions de notre pays. Des ateliers se ferment, le chômage s'installe et l'emploi de ceux qui restent au travail est menacé: La reconversion de nos industries défaillantes, l'aide aux régions qui s'étiolent ne font l'objet d'aucune attention de l'initiative privée. Qui plus est, nos sociétés financières ont en réserve, pour divers secteurs industriels, un plan de fermeture d'usines, qu'elles appliqueront progressivement dans les prochaines années, sans que soit prévu leur remplacement par des activités nouvelles. Dans le même ordre d'idées, la structure industrielle de certaines régions, dont la population s'est fortement accrue au cours des dernières années, n'a pas été adaptée.

Certains de nos centres industriels, hier encore parmi les plus prospères, voient leurs entreprises lutter dans des conditions de plus en plus difficiles contre une concurrence étrangère chaque jour grandissante. La Belgique a toujours été à l'avant garde du progrès industriel. Ses produits et ses biens de consommation et d'équipement ont été exportés dans toutes les régions du monde à des prix hautement concurrentiels.

Depuis quelques années, pourtant les progrès techniques furent extrêmement rapides dans tous les pays et il importe de souligner que, de plus en

BUITENGEWONE ZITTING 1958

9 OCTOBER 1958

Wetsvoorstel tot oprichting van een Nationaal Instituut voor de aanleg van het grondgebied.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

In verscheidene streken van ons land valt een ernstige inzinking waar te nemen. Werkhuizen worden gesloten, de werkloosheid breidt zich uit en de werkverschaffing van diegenen, die nog arbeiden, is bedreigd. De omschakeling van onze verzwakkende nijverheidstakken, de hulpverlening aan onze kwijnende streken schijnen echter niet de aandacht van het privé-initiatief gaande te maken. Onze financiële maatschappijen houden veeleer voor verscheidene nijverheidssectoren een plan tot sluiting van bedrijven in reserve, dat zij in de volgende jaren geleidelijk zullen toepassen, zonder dat in de vervanging van deze ondernemingen door nieuwe bedrijvigheidstakken wordt voorzien. Aan de andere kant werd toenogtoe niet voorzien in de aanpassing der nijverheidsstructuur van sommige streken, waarvan de bevolking tijdens de jongste jaren gevoelig is gestegen.

Sommige van onze nijverheidscentra, die nog kortgeleden een grote welvaart kenden, zien hun ondernemingen onder hoe langer hoe moeilijker voorwaarden strijden tegen een buitenlandse mededinging, die zich met de dag strenger laat gevoelen. België heeft steeds op de voorposten van de nijverheidsvooruitgang gestaan. Zijn verbruiks- en uitrustingsgoederen werden naar alle landen ter wereld tegen uiterst mededingingskrachtige prijzen uitgevoerd.

Sedert enkele jaren is de technische vooruitgang nochtans in alle landen opvallend snel geweest en in dit verband dient onderstreept, dat

plus, notre progression n'est pas aussi nette qu'elle pourrait et devrait l'être.

Les causes de ce ralentissement relatif sont nombreuses, mais il apparaît que le vieillissement de nos entreprises est une des principales d'entre elles.

Il faut que la Belgique, pays d'économie de transformation, s'équipe plus rapidement qu'elle ne le fait actuellement si elle veut éviter que les commandes ne lui échappent et que, par voie de conséquence, le chômage structurel ne s'y accentue.

L'initiative privée fait preuve, dans de trop nombreux cas, d'une carence coupable. Les sociétés financières belges agissent tout comme si elles ne voulaient plus s'engager que dans des entreprises dont tout risque est exclu. Il y a une atténuation notoire de l'esprit d'entreprise et du goût du risque qui menace de se transformer en un conservatisme de plus en plus dangereux.

Dans la perspective actuelle d'expansion de l'économie mondiale, il y a place pour une production de biens d'équipement et de consommation, sans cesse croissante, si celle-ci peut se réaliser dans des conditions économiquement rentables.

Trop souvent, nos sociétés arguent du fait que les salaires sont trop élevés en Belgique et qu'ils diminuent les possibilités concurrentielles. Le mal n'est pas là. La raison fondamentale du retard de notre expansion économique réside dans le fait que les techniques modernes, hautement productives, ne sont pas appliquées dans beaucoup de nos entreprises. Nous vivons grâce à la haute qualification de notre main d'œuvre, mais il serait dangereux de nous reposer entièrement sur elle.

Certaines de nos régions ont besoin d'une expansion industrielle nouvelle. Cette expansion est actuellement limitée par le fait que leur territoire n'est pas aménagé d'une manière appropriée. Il faut que l'infrastructure fasse l'objet d'études d'ensemble, de manière que les entreprises soient situées à l'endroit économiquement le plus adéquat pour leur développement futur.

Il serait illusoire de penser que des ateliers modernes, équipés suivant les techniques les plus productives puissent jouer pleinement leur rôle, si le réseau fluvial, ferroviaire ou routier n'est pas rationnellement conçu. Il serait inutile d'essayer de diminuer nos coûts de production, si, par suite

onze vorderingen hoe langer hoe minder uitgesproken zijn dan zulks het geval zou kunnen en moeten zijn.

De oorzaken van deze betrekkelijke vertraging zijn menigvuldig, doch het blijkt, dat de veroudering van onze bedrijven wel één van de voornaamste redenen mag genoemd worden.

België, dat bij uitstek een land met een omvormingseconomie is, dient zich vlugger dan thans uit te rusten, indien het wil voorkomen, dat het bestellingen kwijspeelt en het bijgevolg met een toespitsing der structurele werkloosheid krijgt af te rekenen.

Het privé-initiatief geeft al te dikwijls blijk van een schuldige laksheid. De Belgische financiële maatschappijen doen zich voor, alsof ze zich nog enkel aan ondernemingen wensen te wagen, waarin elk risico is uitgesloten. Er valt een opmerkelijke verzwakking van de ondernemingsgeest en een gebrek aan 'durf' waar te nemen, die het gevaar inhouden, dat zij in een hoe langer hoe gevaarlijker conservatisme gaan ontaarden.

In de huidige vooruitzichten op verruiming van de wereldeconomie is er plaats voor een produktie van uitrustings- en verbruiksgoederen, die een bestendige stijging zal vertonen, zo zij zich onder gunstige klimaatvoorwaarden kan ontwikkelen.

Al te dikwijls voeren de Belgische vennootschappen aan, dat de lonen in ons land te hoog liggen en dat zulks de mededingingsmogelijkheden beperkt. Het kwaad zit hem echter niet hierin. De hoofdreken voor de vertraging van onze economische bloei bestaat hierin, dat de uiterst produktieve technieken van onze moderne tijd in vele van onze bedrijven niet worden toegepast. Ons land houdt het uit, dank zij de vergedreven geschooldheid van onze arbeidskrachten, doch het zou gevaarlijk zijn hierop uitsluitend te blijven steunen.

Sommige van onze streken hebben behoefte aan een nieuwe nijverheidsuitbreiding. Deze uitbreiding is thans beperkt door de omstandigheid, dat het grondgebied van deze streken niet op aangepaste wijze is aangelegd. De infrastructuur moet in haar geheel worden onderzocht, opdat de bedrijven daar zouden gevestigd worden, waar zij economisch gezien de meeste en beste kansen hebben om zich te ontwikkelen.

Het zou bedrieglijk zijn te gaan veronderstellen, dat moderne werkhuizen, die volgens de produktiefste technieken zijn uitgerust, volkomen hun rol kunnen vervullen, indien het water-, spoorweg- en wegennet niet oordeelkundig is opgevat. Het is nutteloos te trachten onze produktie-

d'une carence de nos voies de communications, les frais de transport n'étaient pas réduits.

Le problème du déplacement de la main d'œuvre doit être étudié en fonction d'une nouvelle physionomie économique régionale.

A notre siècle, où au sein de l'entreprise, tous les problèmes de production, de manutention et d'expédition sont étudiés suivant des méthodes ressortissant à l'organisation scientifique, il devient inconcevable de ne pas étudier l'ensemble des problèmes de la localisation des entreprises, du tracé des voies de communication, de l'implantation des zones habitées suivant les mêmes principes.

La nécessité de plans régionaux d'ensemble n'est plus discutée. Il est admis aujourd'hui que le territoire national doit être aménagé. Les problèmes ne se posent pas à l'échelon communal, devenu trop exigü. Ils se posent au niveau de la région.

C'est en effet le concept régional qui doit être mis en avant. Les impératifs techniques, de même que la configuration naturelle du terrain, obligent ceux qui désirent aménager le territoire à dresser de vastes plans débordant le cadre des limites administratives actuelles.

L'expansion économique nationale naîtra de la somme coordonnée des expansions régionales, de même que l'aménagement national du territoire résultera de la juxtaposition coordonnée de l'aménagement des diverses régions industrielles et agricoles.

L'aménagement du territoire est donc indispensable à l'expansion économique. Sans une infrastructure rationnellement étudiée, il serait vain de vouloir perfectionner nos techniques de production.

La présente proposition de loi tient compte, à la fois, de l'aspect régional de l'aménagement du territoire et de la nécessité d'une coordination à l'échelon national.

Il existe actuellement certains plans d'aménagement pour quelques régions du pays. Ces initiatives sont néanmoins demeurées, jusqu'à présent, sporadiques et isolées. Elles ne sont pas coordonnées et la réalisation des programmes d'investissements n'a pas encore débuté.

La réalisation de ces programmes demandera une politique d'expropriation et une politique de

kosten te drukken, zo de vervoerskosten ingevolge het in gebreke blijven van onze vervoerswegen niet worden verminderd.

Het vraagstuk van de verplaatsing der arbeidskrachten dient onderzocht in functie van een nieuw uitzicht der gewestelijke ekonomie.

In onze eeuw, waarin in de schoot der ondernemingen alle produktie-, behandelings- en verzendingsvraagstukken worden bestudeerd volgens methoden, die tot het gebied der wetenschappelijke organisatie behoren, zou het onbegrijpelijk zijn, indien de vraagstukken inzake lokalisering der bedrijven, het door de verkeerswegen gevolgde spoor, de inplanting van de bewoonde zones niet volgens dezelfde beginselen en in hun geheel zouden bestudeerd worden.

De noodwendigheid van allesomvattende gewestelijke planning wordt niet meer betwist. Thans wordt erkend, dat het nationaal grondgebied dient aangelegd. De op dit gebied bestaande problemen doen zich niet voor op het te klein geworden gemeentelijk, doch op gewestelijk vlak.

Het gewest dient inderdaad op het voorplan gebracht. De technische vereisten evengoed als het natuurlijk uitzicht van de bodem verplichten hen, die het grondgebied wensen aan te leggen, tot het opmaken van ruime ontwerpen, die het kader van de huidige bestuurlijke beperkingen te buiten gaan.

De expansie van het nationaal bedrijfsleven zal verwezenlijkt worden door de samenordering der gewestelijke uitbreidingsvormen, evengoed als de aanleg van het nationaal grondgebied het resultaat zal zijn van het samengeordend naast elkaar plaatsen van de mogelijke vormen van aanleg der onderscheiden nijverheids- en landbouwstroken.

De aanleg van het grondgebied is bijgevolg onontbeerlijk voor de verruiming van het bedrijfsleven. Zonder een oordeelkundig onderzochte infrastructuur is het nutteloos onze produktietechnieken te willen volmaken.

In onderhavig wetsvoorstel wordt zowel rekening gehouden met de gewestelijke kenmerken nopens aanleg van het grondgebied, als met de noodwendigheid tot samenordering op nationaal plan.

Voor enkele landstroken bestaan er al aanlegontwerpen. Deze initiatieven zijn evenwel totnogtoe sporadisch en alleenstaand gebleven. Ze zijn niet samengeordend en de verwezenlijking der investeringsprogramma's werd nog niet aangevat.

De uitvoering van zulke programma's veronderstelt een onteigeningspolitiek en een beleid

financement de tous les investissements d'infrastructure. Les expériences actuelles se sont heurtées à de nombreuses difficultés, qui sont de nature à retarder l'expansion économique sinon à décourager les promoteurs de ces divers plans.

Les formalités administratives auxquelles est soumise l'approbation des plans d'aménagement sont nombreuses et lentes. L'expérience montre qu'elles retardent de plusieurs années, la mise en œuvre des projets.

Avant même que le plan d'investissement ait pu être dressé, il faut à l'heure actuelle des délais trop importants.

Cette situation résulte de l'incapacité où sont placées les administrations traditionnelles d'effectuer le travail qu'on leur demande d'une manière accélérée. La cascade d'études auxquelles les projets sont soumis, études réalisées par divers services, ressortissant aux différents ministères, rend la procédure d'approbation inopérante.

Les plans doivent ainsi passer de service en service, avec parfois des aller-retour qui durent des mois, pendant lesquels la situation économique régionale ne s'améliore pas.

Il convient de rationaliser le processus administratif d'approbation et de permettre une coordination entre les divers services intéressés.

Cette rationalisation et cette simplification doivent faire l'objet, ultérieurement, de mesures appropriées.

Mais au-delà de l'établissement des plans d'aménagement, il importe de veiller à la mise au point et à l'exécution des programmes d'investissements qui en sont le corollaire. Ceci exige, également, des moyens importants en vue de leur financement.

Il apparaît nécessaire, à cet effet, de créer un organisme public autonome, différent de l'administration actuelle, organisme qui puisse être largement décentralisé sur le plan régional.

Cet organisme portera le nom d' « Institut National d'aménagement du territoire ».

tot financiering van alle infrastrukturele beleggingen. De huidige proefnemingen zijn op zo talrijke moeilijkheden gestuit, dat de economische expansie hierdoor kan vertraagd worden en in ieder geval de promotors van deze onderscheiden plannen ontmoedigd kunnen geraken.

De bestuurlijke plichtplegingen, waaraan de goedkeuring der aanlegplannen onderworpen is, zijn menigvuldig en van lange adem. De ervaring heeft uitgewezen, dat zij de tenuitvoerlegging dezer plannen met verscheidene jaren vertragen.

Zelfs alvorens het beleggingsplan kan opge maakt worden, gaat er al te veel tijd verloren.

Deze toestand is te wijten aan de onmogelijkheid waarin de traditionele besturen zich bevinden om het van hen gevraagde werk in versneld tempo uit te voeren. De lange reeks onderzoeken, waaraan de ontwerpen worden onderworpen vanwege verscheidene diensten, die dan nog tot verschillende departementen behoren, laat de goedkeuringsprocedure zonder uitwerking.

De plannen moeten aldus van dienst tot dienst gaan, worden af en toe nog eens teruggestuurd, wat maanden in beslag neemt, tijdens welke de gewestelijke economische toestand niet de minste kans tot verbetering krijgt.

Het bestuurlijk goedkeuringsproces dient oordeelkundig ingericht, zodat de tussenkomst van de onderscheiden diensten kan samengeordend worden.

Bedoelde oordeelkundige inrichting en vereenvoudiging moeten vervolgens het voorwerp van aangepaste maatregelen uitmaken.

Doch benevens het opmaken der aanlegplannen dient ingestaan voor de uitwerking en de uitvoering der investeringsprogramma's, welke hiervan het gevolg zijn. Zulks vereist eveneens belangrijke middelen ter financiering.

Hiertoe blijkt het noodzakelijk een zelfstandige openbare instelling in het leven te roepen, die verschilt van de thans bestaande bestuurlijke lichamen en die op gewestelijk plan in ruime mate kan gedecentraliseerd worden.

Bedoelde nieuwe instelling zal « Nationaal Instituut voor de Aanleg van het Grondgebied » heten.

Il sera un établissement public autonome, géré par un Conseil Supérieur, totalement indépendant de l'administration traditionnelle. La tutelle administrative nécessaire sera néanmoins exercée par un Commissaire du Gouvernement, délégué par le Ministre des Travaux publics. La gestion financière de l'Institut sera contrôlée par un ou des réviseurs d'entreprises conformément à la loi du 22 juillet 1953.

**

L'Institut, en fait, a un triple objet :

- 1) Il encourage la mise à l'étude des plans régionaux d'aménagement du territoire, établis en vertu de l'arrêté-loi du 2 décembre 1946.
- 2) Il adopte les programmes régionaux d'investissements, qui sont dressés en exécution de tout ou partie des plans régionaux d'aménagement. En vue de la réalisation des programmes d'investissements, un certain ordre de priorité devra être respecté entre les divers investissements à effectuer. L'Institut sera donc habilité, sans devoir dans chaque cas solliciter l'accord du Ministre, à étudier et approuver les programmes régionaux d'investissements. La procédure sera de la sorte assouplie, et le contrôle public s'exercera à l'intermédiaire d'un Commissaire du Gouvernement et par le jeu de la dotation budgétaire annuelle consentie à l'Institut.
- 3) Il finance les programmes régionaux d'investissements qu'il a approuvés. Ce financement peut se faire suivant diverses modalités dont les deux principales sont l'octroi de subsides et l'octroi de crédits. Les pouvoirs publics dépensent annuellement une certaine somme pour l'équipement du pays. Le financement des investissements consacrés à la construction de travaux d'équipement de caractère régional n'émargera plus au budget actuel des subsides pour travaux communaux, mais sera assuré directement par l'Institut, tout ce qui concerne les investissements d'intérêt purement communal demeurant comme par le passé inscrit aux budgets des ministères intéressés.

L'Institut financera essentiellement deux ordres de dépenses :

- les acquisitions et expropriations de biens-fonds,
- les travaux d'équipement, en ce compris éventuellement la construction de bâtiments.

Het zal een zelfstandig overheidslichaam vormen, door een Hoge Raad beheerd worden en volkomen onafhankelijk van het traditioneel bestuur staan. De noodzakelijke bestuurlijke voogdij zal nochtans worden waargenomen door een regeringskommissaris, die hiertoe door de Minister voor Openbare Werken wordt afgevaardigd. Het financieel beheer van het Instituut zal overeenkomstig de wet van 22 juli 1953 onder toezicht van één of twee bedrijfsrevisoren staan.

**

Het Instituut streeft een drievoudig doel na :

- 1) Het bevordert de terstudielegging der gewestelijke plannen tot aanleg van het grondgebied, welke krachtens de besluitwet van 2 december 1946 zijn opgemaakt ;
- 2) Het keurt de gewestelijke beleggingsprogramma's goed, welke in uitvoering van alle of van een gedeelte der gewestelijke aanlegplannen zijn opgemaakt. Met het oog op de verwezenlijking der beleggingsprogramma's zal een voorrangsvolgorde onder de onderscheiden uit te voeren beleggingen moeten nageleefd worden. Het Instituut zal aldus er toe gemagtigd zijn de gewestelijke beleggingsprogramma's te bestuderen en goed te keuren, zonder hiertoe telkens om de instemming van de Minister te moeten verzoeken. De werkwijze zal aldus worden versoepeld en het overheids-toezicht zal uitgeoefend worden door bemiddeling van een regeringskommissaris en door de toekenningsmodaliteiten van de jaarlijks aan het Instituut toegestane rijkstoelage.
- 3) Het financiert de zelf goedgekeurde gewestelijke beleggingsprogramma's. Deze financiering kan op verscheidene wijzen geschieden, waarvan de twee voornaamste bestaan in de toekenning van toelagen en de toewijzing van kredieten. De overheid besteedt telkenjare een bepaald kapitaal voor 's lands uitrusting. De financiering der beleggingen met het oog op de uitvoering van plaatselijke uitrustingswerken zal niet meer ten laste van de huidige begroting der toelagen voor gemeentewerken vallen, doch zal rechtstreeks door het Instituut verzekerd worden, terwijl al hetgeen de beleggingen van zuivere gemeentelijke aard betreft zoals voorheen de begroting der betrokken ministeries zal bezwaren.

Het Instituut zal hoofdzakelijk twee soorten uitgaven financieren :

- de verwerving en onteigening van onroerende goederen ;
- de uitrustingswerken, desgevallend met inbegrip van het optrekken van gebouwen.

Il sera en effet nécessaire, pour réaliser l'équipement économique d'une région, de procéder à des acquisitions de terrains, soit volontaires, soit par expropriation. Le financement de ces acquisitions entre dans le cadre des missions de l'Institut.

Une fois les terrains acquis, l'aménagement de ceux-ci nécessitera de nombreux travaux d'équipement — construction de routes, de voies ferrées, creusement de canaux, etc... — dont le financement sera assuré, totalement ou partiellement, par l'Institut.

**

Les ressources de l'Institut proviendront de diverses sources :

- 1) Une dotation inscrite au budget du Ministère des Travaux publics.
- 2) Le produit d'emprunts placés sur le marché.

Il a semblé rationnel de s'inspirer de ce qui avait été fait dans le cadre de la loi portant création d'un « Fonds des Routes ». Il s'agit en effet de financer des travaux d'infrastructure économique et le recours à l'emprunt public est dans ce cas pleinement justifié.

- 3) La réalisation de plus-values foncières.

Lorsque par suite de quelque travail d'équipement économique, une région voit les terrains qui la composent hausser de prix, il est illogique que des particuliers, qui n'ont consenti aucun sacrifice dans sa mise en valeur, en recueillent le bénéfice. Tout au contraire, il est apparu que la plus-value résultant de la hausse du coût des terrains devait revenir à la collectivité, représentée ici par l'Institut, puisque c'est la collectivité qui a consenti les sacrifices du financement des travaux.

L'Institut pourra donc avoir, parallèlement à son activité propre, une politique foncière visant à bénéficier de la plus-value résultant de la mise en valeur des terrains. Ces plus-values peuvent constituer, après quelques années, une source importante de revenus pour l'Institut.

L'investissement économique sera ainsi réalisé par l'ensemble de la collectivité au profit de cette collectivité et non au profit de quelques propriétaires de terrains, favorisés par les travaux d'expansion de leur région.

Ten einde de economische uitrusting van een streek te verwezenlijken, zal het inderdaad noodzakelijk zijn over te gaan tot verwerving van gronden, hetzij vrijwillig, hetzij ingevolge ont-eigening. De financiering dezer verwerving behoort tot de opdrachten van het Instituut.

Eens de gronden verworven, zal de aanleg er van talrijke uitrustingswerken vergen, zoals aanleg van wegen, spoorbanen, het graven van kanalen, enz., waarvan de financiering volledig of gedeeltelijk door het Instituut zal verzekerd worden.

**

De inkomsten van het Instituut zullen door verscheidene bronnen worden gespijsd :

- 1) Een op de begroting van het Ministerie voor Openbare Werken ingeschreven toelage ;
- 2) De opbrengst van op de geldmarkt geplaatste leningen.

Het werd oordeelkundig geacht uit te gaan van hetgeen werd verwezenlijkt binnen het kader van de wet tot oprichting van het « Wegenfonds ». Het gaat hier inderdaad er om werken in verband met de economische infrastructuur te financieren en in dit geval is het beroep op openbare leningen volkomen gerechtvaardigd.

- 3) De opbrengst der meerwaarde van onroerende goederen.

Wanneer ingevolge enig werk tot economische uitrusting de prijs der gronden in een bepaalde streek stijgt, dan is het onlogisch, dat privé-personen, die geen enkel offer hebben gebracht om de waarde er van te vermeerderen, hiervan toch de vruchten zouden weggapen. Men heeft integendeel geoordeeld, dat de meerwaarde ingevolge de stijging van de prijs der gronden aan de in onderhavig geval door het Instituut vertegenwoordigde gemeenschap dient toe te komen, vermits deze gemeenschap toch de offers ter financiering der werken heeft gedragen.

Het Instituut zal dus, tegelijk met zijn eigen bedrijvigheid, een politiek inzake onroerende goederen kunnen voeren om de meerwaarde te verwerven, die bij de produktiefmaking der gronden wordt opgeleverd. Deze meerwaarden kunnen na enkele jaren voor het Instituut een belangrijke bron van inkomsten vormen.

De economische belegging zal aldus verwezenlijkt worden door de gehele gemeenschap ten gunste van dezelfde gemeenschap en niet ten voordele van enkele grondeigenaars, die worden bevoordeeld door de werken tot expansie van hun streek.

Les auteurs de la proposition pensent ainsi avoir mis sur pied un mécanisme qui soit à la fois générateur de recettes et de dépenses et qui ne repose pas uniquement sur l'octroi de dotations budgétaires.

**

La gestion de l'Institut sera assurée par un Conseil supérieur composé de plusieurs catégories de membres, désignés selon un système qui garantit un juste équilibre de représentation des diverses régions du pays.

Les modalités de désignation de ces membres sont décrites dans le commentaire des articles.

La gestion journalière de l'Institut sera assurée par un Comité de gestion composé des trois membres du Conseil supérieur, nommés par le Roi, et exerçant leurs fonctions à temps plein.

**

En vue de réaliser une réelle décentralisation régionale, il est prévu que le Conseil supérieur peut instituer ou agréer des comités régionaux d'aménagement du territoire; il les agréera lorsque l'initiative viendra des régions; il en assurera l'institution dans les cas où cette initiative se fait attendre indûment. Il est en effet souhaitable que le travail pratique d'élaboration et de réalisation des plans régionaux se fasse au niveau de la région. Chacun de ces comités régionaux disposera de techniciens qui seront sur place pour aider à dresser les plans et veiller à leur réalisation. Il eût été impensable de centraliser la réalisation du développement régional de notre pays. La loi ne fixe pas le nombre de ces comités régionaux, seules les circonstances permettront de déterminer la nécessité de leur création.

**

COMMENTAIRE DES ARTICLES

L'article 1er n'appelle aucune observation.

L'article 2 décrit le triple objet imparti à l'Institut :

De stellers van dit wetsvoorstel menen aldus, dat zij een mechanisme in het leven hebben geroepen, dat zowel voor inkomsten als voor uitgaven zal instaan en dat niet uitsluitend leeft van de uitkering van rijkstoelagen.

**

Het beheer van het Instituut zal verzekerd worden door een Hoge Raad, samengesteld uit verscheidene categorieën leden, die worden aangeduid volgens een stelsel, dat een juist evenwicht bij de vertegenwoordiging der onderscheiden landstreken waarborgt.

De modaliteiten tot aanduiding van deze leden worden uiteengezet in de kommentaar bij de artikelen.

Het dagelijks bestuur van het Instituut zal worden verzekerd door een Bestuurskomitee samengesteld uit drie door de Koning benoemde leden van de Hoge Raad, die hun opdracht voltijds vervullen.

**

Om een ware gewestelijke decentralisering door te voeren kan de Hoge Raad gewestelijke komitees tot aanleg van het grondgebied oprichten of aannemen; hij kan ze aanvaarden, wanneer het initiatief van de gewesten zelf uitgaat; hij zal voor de oprichting instaan in alle gevallen, waarin bedoeld initiatief te lang op zich laat wachten. Het valt inderdaad te wensen, dat tot de praktische werkzaamheden tot uitwerking en verwezenlijking der gewestelijke plannen op gewestelijk vlak zou worden overgegaan. Elk gewestelijk komitee zal over technici beschikken, die zich ter plaatse zullen bevinden om behulpzaam te zijn bij het opmaken der plannen en om te waken over de uitvoering hiervan. Het ware ondenkbaar de verwezenlijking der gewestelijke ontwikkeling van ons land te centraliseren. In de wet wordt het aantal van deze gewestelijke komitees niet bepaald, want alleen de omstandigheden zullen het mogelijk maken te bepalen of al dan niet tot de oprichting er van moet overgegaan worden.

**

KOMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 vergt geen nadere bespreking.

Artikel 2 omschrijft de drievoudige aan het Instituut opgedragen taak :

- La procédure d'établissement des plans régionaux d'aménagement reste celle établie par l'arrêté-loi du 2 décembre 1946. L'Institut peut toutefois susciter la mise à l'étude de plans régionaux, lorsqu'il estime que l'intérêt général ou local le réclame. L'auteur de la présente proposition entend laisser un rôle d'initiative à l'Institut dans ce domaine.

La procédure d'approbation des plans régionaux devant être accélérée, il convient que l'Institut et l'Administration de l'Urbanisme collaborent étroitement. Il n'apparaît pas utile de préciser dans la loi les formes de cette collaboration, parce qu'il est plus opportun que celle-ci s'adapte aux circonstances. Le désir des signataires de la proposition est de voir faciliter et hâter l'approbation des plans, par la suppression de toutes les entraves administratives existantes.

- L'Institut approuve les programmes régionaux d'investissements dressés en exécution de tout ou partie des plans d'aménagement du territoire. Les plans d'aménagement devant être approuvés par l'autorité politique, il a semblé inutile de solliciter, à nouveau, une approbation ministérielle pour l'exécution des programmes d'investissements qui en sont le prolongement. Dans le but de hâter la mise en œuvre des programmes et l'aménagement réel des diverses régions, il est utile que l'Institut puisse prendre seul, les décisions. Comme il est dit plus loin, un Commissaire du Gouvernement surveillera la gestion de l'Institut et il peut, s'il l'estime nécessaire, introduire un recours auprès du Ministre ayant les Travaux publics dans ses attributions.
- L'Institut veillera par une politique foncière appropriée, à récupérer tout ou partie des plus-values réalisées par suite de l'exécution des programmes d'investissements. Les signataires de la proposition de loi ont déjà insisté sur le fait qu'il était illogique de voir des particuliers, n'ayant consenti aucun effort, tirer profit d'une mise en valeur des terrains, réalisée grâce à l'effort de la collectivité.

Le principe doit être souligné avec force : la collectivité dans son ensemble doit bénéficier des fruits des efforts qu'elle a consentis pour l'aménagement du territoire. On verra, dans les commentaires ultérieurs, que ce principe n'est pas nouveau dans notre législation.

- De procedure bij het opmaken van de gewestelijke aanlegplannen blijft deze zoals voorgeschreven in de besluitwet van 2 december 1946. Het Instituut kan evenwel de terstudielegging van gewestelijke plannen uitlokken, wanneer het oordeelt, dat het algemeen of plaatselijk belang zulks vereist. De indiener van dit wetsvoorstel wenst het Instituut op dit gebied een vrijheid van initiatief te laten.

Aangezien de procedure tot goedkeuring der gewestelijke plannen moet bespoedigd worden, dienen het Instituut en het Bestuur voor de Stedebouw eng samen te werken. Het lijkt niet nuttig in de wet de vormen van deze samenwerking nader te bepalen, vermits het wenselijker is dat deze samenwerking zich aan de omstandigheden zou aanpassen. De stellers van het voorstel verlangen, dat de goedkeuring van de plannen zou vergemakkelijkt en bespoedigd worden door de opheffing van alle bestaande bestuurlijke belemmeringen.

- Het Instituut keurt de gewestelijke beleggingsprogramma's goed, welke in uitvoering van alle of een gedeelte der plannen tot aanleg van het grondgebied zijn opgemaakt. Aangezien de aanlegplannen door de politieke overheid dienen goedgekeurd, werd het nutteloos geacht opnieuw om een ministeriële goedkeuring te verzoeken voor de uitvoering der beleggingsprogramma's, die hiervan de verlenging vormen. Ten einde de uitvoering der programma's en de daadwerkelijke aanleg der onderscheiden streken te bespoedigen, is het gepast dat het Instituut alleen de nodige beslissingen neemt. Zoals verder wordt gezegd, zal een regeringskommissaris over het beheer van het Instituut toezicht oefenen en kan hij, zo hij zulks noodzakelijk acht, verhaal uitoefenen bij de Minister, tot wiens bevoegdheid de openbare werken behoren.
- Door een aangepaste politiek inzake onroerende goederen zal het Instituut er naar streven alle of een gedeelte der meerwaarden te rekupereren, die ingevolge de uitvoering der beleggingsprogramma's tot stand zijn gekomen. De indiener van het wetsvoorstel heeft reeds de nadruk gelegd op het feit, dat het onlogisch ware, indien privé-personen, die zich geen enkele inspanning hebben getroost, hun voordeel zouden opdoen met de waardevermeerdering van gronden, die dank zij de inspanningen van de gemeenschap tot stand is gekomen.

Volgend beginsel dient met klem onderstreept : de gehele gemeenschap moet haar voordeel opdoen met de resultaten van de door haar verrichte inspanningen tot aanleg van het grondgebied. In de verdere kommentaar zal men kunnen vaststellen, dat dit beginsel in onze wetgeving niets nieuw is.

L'Institut sera donc habilité à acquérir les terrains visés par les plans d'aménagement et à revendre ceux d'entre eux qui seront destinés à l'implantation de constructions privées. La loi ne doit pas préciser les modalités, mais il convenait de fixer les principes.

Les articles 3 et 4 se rapportent à l'administration et à la gestion de l'Institut. L'Institut est administré par un Conseil supérieur et par un Comité de gestion. Le Comité de gestion constitue l'organe permanent. Il est composé de trois membres du Conseil supérieur — le président et les deux vice-présidents — qui exercent leurs fonctions à temps plein.

Le Conseil supérieur est composé de trois catégories de membres ayant des droits égaux et nommés pour six ans :

- le président et les deux vice-présidents sont nommés et révoqués par le Roi ;
- trois membres sont nommés par le Roi, sur proposition des Ministres des Travaux publics, des Finances et des Affaires économiques. Ces trois membres pourront de la sorte assurer la coordination entre les tâches de l'Institut et la politique suivie par les trois départements ministériels en question ;
- des membres représentant les intérêts régionaux, et nommés dans chaque province, par le Conseil provincial, à raison d'un membre par 300.000 habitants (ou par fraction supplémentaire de 150.000 habitants). Sur la base des chiffres de population arrêtés au 31 décembre 1957, la composition de ce troisième groupe de membres serait la suivante :

Province d'Anvers	5
» de Brabant	6
» de Flandre occidentale	3
» de Flandre orientale	4
» de Hainaut	4
» de Liège	3
» de Limbourg	2
» de Luxembourg	1
» de Namur	1

Les articles 5 et 6 concernent l'organisation interne de l'Institut. Ils n'appellent pas de commentaires particuliers.

L'article 7 organise la tutelle administrative de l'Institut, qui s'exerce à l'intermédiaire d'un Commissaire du Gouvernement, délégué par le Ministre des Travaux publics.

Pour rendre ce contrôle le plus souple et le plus efficace à la fois, l'auteur de la proposition de loi a pensé que celui-ci devait s'exercer lorsque les

Het Instituut zal dus er toe gemachtigd zijn de in de aanlegplannen bedoelde gronden te verwerven en die kavels opnieuw te verkopen, welke voor inplanting van privé-konstrukties in aanmerking komen. In de wet dienen de modaliteiten niet nader bepaald, doch de beginselen moesten op het voorplan gebracht worden.

Artikelen 3 en 4 hebben betrekking op het bestuur en het beheer van het Instituut. Het Instituut wordt beheerd door een Hoge Raad en een Bestuurskomitee. Het Bestuurskomitee vormt het bestendig bestuurslichaam. Het is samengesteld uit drie leden van de Hoge Raad — de voorzitter en beide ondervoorzitters — die hun opdracht voltijds vervullen.

De Hoge Raad is samengesteld uit drie categorieën leden, die gelijke rechten bezitten en voor de duur van zes jaar zijn benoemd :

- de voorzitter en beide ondervoorzitters worden door de Koning benoemd en ontslagen ;
- drie leden worden door de Koning op voorstel van de Ministers voor Openbare Werken, voor Financiën en voor Economische Zaken benoemd. Deze drie leden zullen aldus de coördinatie tussen de opdrachten van het Instituut en de door voornoemde drie ministeriële departementen gevolgde politiek kunnen verzekeren ;
- leden, die gewestelijke belangen vertegenwoordigen en in elke provincie door de Provincieraad worden benoemd naar rato van één lid per 300.000 inwoners (of per aanvullend gedeelte van 150.000 inwoners). Op grondslag van de bevolkingscijfers per 31 december 1957 zou de samenstelling van deze derde groep leden zich als volgt voordoen :

Provincie Antwerpen	5
» Brabant	6
» West-Vlaanderen	3
» Oost-Vlaanderen	4
» Henegouwen	4
» Luik	3
» Limburg	2
» Luxemburg	1
» Namen	1

Artikelen 5 en 6 betreffen de inwendige inrichting van het Instituut. Zij vergen geen nadere commentaar.

In artikel 7 wordt de bestuurlijke voogdij van het Instituut geregeld. Deze zal worden uitgeoefend door bemiddeling van een regeringscommissaris, die hiertoe door de Minister voor Openbare Werken is afgevaardigd.

Ten einde dit toezicht zo soepel en zo afdoend mogelijk te maken heeft de indiener van het wetsvoorstel geoordeeld, dat bedoeld toezicht moet uit-

questions étaient débattues devant le Conseil supérieur. Le veto suspensif laisse au Gouvernement quinze jours pour prendre une décision. Passé ce délai, et en raison des nécessités de bonne marche du travail, les décisions de l'Institut sont rendues exécutoires.

Le Commissaire du Gouvernement fera rapport écrit, une fois l'an, sur l'activité de l'Institut. Le Parlement pourra prendre connaissance de ce rapport qui sera annexé au budget du Ministère des Travaux publics.

**

En vertu de l'article 8, l'Institut établit chaque année un compte de prévisions. Il définit ainsi les priorités à respecter dans le financement des investissements. Ce planning est soumis à l'approbation du Ministre des Travaux publics, qui donne ainsi, annuellement, son accord pour la réalisation des programmes d'investissements.

La dotation budgétaire prévue, permettra à l'Institut de financer partiellement les programmes approuvés. Le financement complémentaire se fera grâce au produit d'emprunts placés sur le marché (articles 9 et 10) et au produit des plus-values foncières réalisées par l'Institut.

L'article 11 ne demande pas de commentaire.

L'article 12, qui s'inspire de l'article 1bis de la loi du 11 octobre 1919 instituant une Société Nationale des Habitations à bon marché, coordonnée avec la loi du 25 juillet 1921, organise pour l'Institut le droit d'expropriation, en ce compris l'expropriation par zones. Ceci est important, mais ne constitue pas, répétons-le, une innovation : on peut dire que depuis un siècle, de nombreux travaux importants ont pu être réalisés par la voie de l'expropriation par zones. Dans ce domaine, il suffit de citer les travaux de création de l'avenue de Tervuren, à Bruxelles, sous l'impulsion de Léopold II, ou les travaux d'aménagement de la région anversoise.

L'article 13 traite de la plus-value foncière réalisée à l'occasion de travaux publics.

Le principe de la récupération de la plus-value résultant des travaux publics n'est nullement une innovation. Il est consacré par l'article 30 de la loi du 16 septembre 1807 relative au dessèchement des marais, laquelle est toujours en vigueur :

geoeffend worden, wanneer de vraagstukken in de schoot van de Hoge Raad worden besproken. Het schorsend veto laat de Regering vijftien dagen om een beslissing te nemen. Eens deze termijn voorbij en met het oog op de goede gang van zaken zijn de beslissingen van het Instituut uitvoerbaar.

De regeringskommissaris zal éénmaal per jaar een geschreven verslag uitbrengen over de bedrijvigheid van het Instituut. Het Parlement zal inzage kunnen nemen van dit verslag, dat bij de begroting van het Ministerie voor Openbare Werken zal gevoegd worden.

**

Krachtens artikel 8 dient het Instituut telkenjare een rekeningsstaat der vooruitzichten op te maken. Het bepaalt aldus de na te leven voorrang bij de financiering der beleggingen. Deze planning is onderworpen aan de goedkeuring van de Minister voor Openbare Werken, die dusdoende telkenjare zijn instemming betuigt met de uitvoering der beleggingsprogramma's.

De voorziene rijkstoelage zal het Instituut in staat stellen de goedgekeurde programma's gedeeltelijk te financieren. Voor de aanvullende financiering zal worden ingestaan door de opbrengst van op de geldmarkt geplaatste leningen (artikelen 9 en 10) en door de opbrengst van de door het Instituut ontvangen meerwaarden van onroerende goederen.

Artikel 11 vergt geen kommentaar.

In artikel 12, dat steunt op artikel 1bis der wet van 11 oktober 1919 houdende oprichting van een Nationale Maatschappij voor Goedkope Woningen en Woonvertrekken, samengeordend met de wet van 25 juli 1921, wordt voorzien in de toekenning van het onteigeningsrecht, met inbegrip van de onteigening per zone, ten gunste van het Instituut. Zulks is van groot belang, doch, laten wij het nogmaals herhalen, dit maakt hoegenaamd geen nieuwigheid uit : men mag zeggen, dat talrijke belangrijke werken sedert een eeuw zijn kunnen verwezenlijkt worden door de onteigening per zone. Op dit gebied volstaat het te herinneren aan de aanleg van de Tervurenlaan te Brussel onder impuls van Leopold II, of aan de aanlegwerken in het Antwerpse.

Artikel 13 handelt over de meerwaarde van onroerende goederen, die naar aanleiding van openbare werken is ontstaan.

Het beginsel van de terugwinning der meerwaarde ingevolge openbare werken is geenszins een nieuwigheid. Het wordt gehuldigd in artikel 30 der wet van 16 september 1807 betreffende de drooglegging der moerassen, welke nog altijd van kracht is. In dit artikel wordt o.m. het volgende gezegd (in vrije vertaling) :

« Lorsque par suite des travaux... des propriétés privées auront acquis une notable augmentation de valeur, ces propriétés pourront être chargées de payer une indemnité, qui pourra s'élever jusqu'à la hauteur de la moitié des avantages qu'elles auront acquis. »

La loi du 26 juin 1842 (Pasin. 1842, p. 264), qui décrétait la construction d'un canal de Zelzate à la mer du Nord pour l'écoulement des eaux des Flandres, stipulait (art. 2) que « les propriétés intéressées contribueront aux frais de construction, à concurrence d'un million, en payant à l'Etat, pendant vingt-cinq ans, une annuité de 71.000 fr. ».

La loi du 10 février 1843 concernant la canalisation de la Campine prévoyait que les propriétés communales et privées situées de part et d'autre du canal sur une profondeur de 5.000 mètres étaient appelées à concourir aux frais de son établissement. Les modalités de ce concours étaient déterminées de manière détaillée par les articles 3 à 7 de la loi.

Les mêmes dispositions furent édictées par la loi du 6 avril 1845, (Pasin. 1845, p. 195) pour la construction du canal reliant la ville de Turnhout au canal de la Campine.

Ces lois votées au cours des premières années de notre indépendance par des parlementaires imbus des principes de notre Charte fondamentale montrent que le principe de la récupération de la plus-value résultant des travaux publics n'est pas inconstitutionnelle.

C'est pour permettre la récupération de la plus-value que diverses lois ont été votées autorisant l'expropriation par zones. La section centrale de la Chambre qui fit rapport sur la loi du 15 novembre 1867 s'exprimait en ces termes : « Les grands travaux de voirie produisent une plus-value des propriétés riveraines. Il n'existe aucun motif ni de justice ni d'équité, d'enrichir les propriétaires en leur laissant le bénéfice de cette plus-value qui est le fruit des sacrifices faits par la collectivité. » Nous n'avons fait, plus haut, que reprendre sous une autre forme l'argumentation ainsi développée par le législateur il y a près d'un siècle déjà.

Cette opinion judicieuse fut reprise dans l'exposé des motifs de la loi du 28 juin 1930 sur l'expropriation par zones d'intérêt général et provincial, dont l'initiative appartient au baron Houtart, Ministre des Finances, et à M. Henri Baels, Ministre des Travaux publics.

« Wanneer ingevolge werken... privé-eigendommen een opmerkelijke waardevermeerdering hebben ondergaan, zullen de bezitters van deze eigendommen er toe kunnen verplicht worden een schadeloosstelling te betalen, die de helft zal kunnen belopen van bedoelde waardevermeerdering »

In de wet van 26 juni 1842, waarbij het graven van een kanaal tussen Zelzate en de Noordzee ter afvloeiing van het water uit Vlaanderen wordt uitgevaardigd, schrijft artikel 2 voor, dat « de belanghebbenden eigendommen tot de kosten van het graven zullen bijdragen ten belope van een miljoen francs met ten behoeve van de Staat gedurende vijf-en-twintig jaren, eene annuïteit van een-en-zeventig duizend francs te betalen ».

In de wet van 10 februari 1843 betreffende de kanalisering der Kempen wordt bepaald, dat de gemeentelijke en privé-eigendommen, welke tot een afstand van 5.000 meter aan weerszijden van het kanaal zijn gelegen, er toe geroepen zijn tot de kosten van de aanleg bij te dragen. De modaliteiten van deze bijdrage worden in bijzonderheden in artikelen 3 tot 7 dezer wet bepaald.

Dezelfde bepalingen worden uitgevaardigd in de wet van 6 april 1845 voor de aanleg van het verbindingskanaal tussen Turnhout en het Kemisch kanaal.

Deze wetten, welke tijdens de eerste jaren van onze onafhankelijkheid werden goedgekeurd door parlementsleden, bij wie de beginselen van onze grondwet in hoog aanzien stonden, wijzen er op, dat het beginsel van de terugwinning der meerwaarde ingevolge openbare werken niet ongrondwettelijk is.

Ten einde de terugwinning der meerwaarde mogelijk te maken werden verscheidene wetten goedgekeurd, waarbij de onteigening per zone wordt toegestaan. De centrale afdeling van de Kamer, welke verslag uitbracht over de wet van 15 november 1867 liet zich als volgt uit (in vrije vertaling) : « De grote wegeniswerken doen een meerwaarde der oevereigendommen ontstaan. Er bestaat geen enkele beweegreden noch van rechtvaardigheid, noch van billijkheid om de eigenaars te verrijken en hen het voordeel van deze meerwaarde te laten genieten, die de vrucht is van de door de gemeenschap gebrachte offers ». Wij hebben in hetgeen voorafgaat niets anders gedaan dan in een andere vorm de argumentering overgenomen, die nu reeds bijna een eeuw geleden door de wetgever werd gevoerd.

Deze oordeelkundige mening werd overgenomen in de memorie van toelichting bij de wet van 28 juni 1930 betreffende de onteigening bij stroken van algemeen of provinciaal belang, waartoe het initiatief werd genomen door baron Houtart, Minister voor Financiën, en de Heer Henri Baels, Minister voor Openbare Werken.

Citons enfin la *loi du 25 juin 1956* sur le remembrement légal des biens ruraux qui dispose en son article 27 : « Le comité (de remembrement)... répartit les frais d'exécution du projet qui ne sont pas pris en charge par l'Etat... sur les nouvelles parcelles, sur la base de leur valeur.

» Lorsque certaines parcelles profitent notablement plus que d'autres des travaux réalisés à l'occasion du remembrement, tels les travaux d'amélioration foncière, la création de nouveaux chemins ou voies d'écoulement d'eaux, le comité peut en tenir compte dans la répartition des frais. »

Aux termes de l'article 36 de la même loi : « tout intéressé peut, en citant le comité devant le juge, contester... le montant des indemnités pour plus-values... la répartition des frais qui ne sont pas pris en charge par l'Etat... »

C'est un système analogue que nous proposons à l'article 13.

La récupération de la plus-value n'aura pas lieu — cela va de soi — en cas d'expropriation par zones, en ce qui concerne les terrains expropriés. La constitution prescrivant que l'indemnité soit juste, l'indemnité allouée à l'amiable ou en vertu d'une décision de justice, ne pourra être réduite par application de l'article 13.

Les *articles 14, 15 et 16* n'appellent aucun commentaire.

H. RASSART

Proposition de loi portant création d'un Institut national d'aménagement du territoire.

Article Premier.

Il est créé, sous la dénomination : « Institut National d'aménagement du territoire », ci-après dénommé l'Institut, une établissement public autonome ayant la personnalité civile.

Art. 2.

L'Institut a pour objet :

- 1° d'encourager la mise à l'étude de plans régionaux d'aménagement du territoire, établis en vertu de l'arrêté-loi du 2 décembre 1946, et de veiller, en collaboration avec l'Administration de l'Urbanisme, qui relève du Ministre

Laten we ten slotte nog de *wet van 25 juli 1956* op de ruilverkaveling van landeigendommen uit kracht van de wet vermelden, welke in artikel 27 voorschrijft : « Het comité (voor de ruilverkaveling) ... verdeelt de kosten voor uitvoering van het ontwerp die niet ten laste komen van de Staat... over de nieuwe kavels volgens hun waarde.

» Indien sommige kavels aanzienlijk meer dan andere voordeel halen uit de naar aanleiding van de ruilverkaveling uitgevoerde werken, zoals grondverbeteringswerken, aanleg van nieuwe wegen en waterlopen, kan het comité dit in aanmerking nemen bij de kostenomslag. »

En krachtens artikel 36 van dezelfde wet : « Ieder belanghebbende kan... het bedrag der vergoedingen wegens meerwaarde... de omslag der kosten die niet ten laste komen van de Staat... betwisten en daartoe het comité vóór de rechter dagvaarden... »

In artikel 13 stellen we een gelijkaardig stelsel voor.

De terugwinning van de meerwaarde zal vanzelfsprekend niet worden toegepast in geval van onteigening per zone, wat de onteigende kavels betreft. Aangezien de grondwet voorschrijft, dat de schadeloosstelling billijk moet zijn, zal de vergoeding, die bij minnelijke schikking of ingevolge een gerechtelijke beslissing wordt toegekend, door toepassing van artikel 13 niet kunnen verminderd worden.

Artikelen 14, 15 en 16 vergen geen nadere commentaar.

H. RASSART.

Wetsvoorstel tot oprichting van een Nationaal Instituut voor de aanleg van het grondgebied.

Eerste Artikel.

Onder de benaming « Nationaal Instituut voor de Aanleg van het Grondgebied », dat in de hiernavolgende tekst kortweg Instituut zal worden geheten, wordt een zelfstandige openbare instelling met rechtspersoonlijkheid opgericht.

Art. 2.

Het Instituut heeft tot doel :

- 1° de terstudielegging te bevorderen van gewestelijke plannen tot aanleg van het grondgebied, welke krachtens de besluitwet van 2 december 1946 worden opgemaakt, en samen met het Bestuur voor de Stedebouw, dat ressorteert

qui a les Travaux publics dans ses attributions, à en faciliter et faire accélérer l'approbation ;

- 2° d'approuver les programmes régionaux d'investissement, dressés en exécution de tout ou partie des plans régionaux d'aménagement, et d'en assurer le financement, soit totalement, soit partiellement, selon des modalités à déterminer par le Conseil supérieur, institué par l'article 3 de la présente loi ;
- 3° de veiller, par le moyen d'une politique foncière appropriée, à récupérer tout ou partie des plus-values réalisées par suite de l'exécution des programmes d'investissements.

Art. 3.

L'Institut est administré par un Conseil supérieur et par un Comité de gestion, qui exécute les décisions du Conseil supérieur.

Le Conseil supérieur peut agréer ou instituer des « comités régionaux d'aménagement du territoire », qui ont pour mission d'accomplir des tâches se rapportant à l'objet de l'Institut.

Le Conseil supérieur peut déléguer une partie de ses pouvoirs au Comité de gestion. Il peut confier à toute personne ou groupe de personnes l'exécution d'enquêtes dont il détermine les buts et les modalités.

Art. 4.

Le Conseil supérieur est composé :

- 1° de trois membres, parmi lesquels l'un exercera les fonctions de président et les deux autres les fonctions de vice-présidents, nommés et révoqués par le Roi ;
- 2° de trois membres, nommés et révoqués par le Roi, et proposés par les Ministres des Travaux publics, des Finances et des Affaires économiques ;
- 3° de membres, représentant les intérêts régionaux, et nommés dans chaque province par le Conseil provincial, à raison de un membre par 300.000 habitants, ou par fraction supplémentaire d'au moins 150.000 habitants, avec un minimum de un membre.

Le président et les deux vice-présidents exercent leurs fonctions de manière permanente. Ils forment le Comité de gestion.

Le mandat des membres du Conseil a une durée de six ans ; il est renouvelable.

onder de Minister, tot wiens bevoegdheid de Openbare Werken behoren, er over te waken, dat de goedkeuring dezer plannen vergemakkelijkt en bespoedigd wordt ;

- 2° de gewestelijke beleggingsprogramma's goed te keuren, welke in uitvoering van alle of een gedeelte der gewestelijke aanlegplannen zijn opgemaakt, en hiervan, hetzij volledig, hetzij gedeeltelijk de financiering te verzekeren volgens modaliteiten, die zullen worden bepaald door de Hoge Raad, welke bij artikel 3 van onderhavige wet in het leven wordt geroepen ;
- 3° door een aangepaste politiek inzake onroerende goederen alle of een gedeelte der meerwaarden terug te winnen, welke ingevolge de uitvoering der beleggingsprogramma's tot stand zijn gekomen.

Art. 3.

Het Instituut wordt beheerd door een Hoge Raad en een Bestuurskomitee, dat de beslissingen van de Hoge Raad uitvoert.

De Hoge Raad kan « Gewestelijke Komitees tot Aanleg van het Grondgebied » erkennen of oprichten, waarvan de taak er in zal bestaan opdrachten in verband met het doel van het Instituut uit te voeren.

De Hoge Raad kan een gedeelte van zijn bevoegdheid aan het Bestuurskomitee overdragen. Hij kan elke persoon of elke groep personen belasten met de uitvoering van onderzoekingen, waarvan hij de doeleinden en modaliteiten bepaalt.

Art. 4.

De Hoge Raad is samengesteld :

- 1° uit drie leden, van wie één het ambt van voorzitter uitoefent, terwijl beide andere de opdracht van ondervoorzitter vervullen ; alle drie worden ze door de Koning benoemd en ontslagen ;
- 2° uit drie door de Koning op voorstel van de Ministers voor Openbare Werken, voor Financiën en voor Economische Zaken benoemde en ontslagen leden ;
- 3° uit leden, die gewestelijke belangen vertegenwoordigen en in elke provincie door de Provincieraad worden benoemd naar rato van één lid per 300.000 inwoners, of per aanvullend gedeelte van ten minste 150.000 inwoners, met een minimum van één lid.

De voorzitter en beide ondervoorzitters oefenen hun opdracht voltijds uit. Zij vormen het Bestuurskomitee.

Het mandaat der leden van de Raad geldt voor zes jaar en kan hernieuwd worden.

Art. 5.

Le Conseil supérieur établit le règlement d'ordre intérieur de l'Institut, qui est soumis à l'approbation du Roi.

Ce règlement fixe les pouvoirs des organes de l'Institut; il en organise le fonctionnement et la gestion journalière.

Art. 6.

Le cadre et le statut du personnel sont fixés par le Conseil supérieur. Un secrétaire général et éventuellement un secrétaire général-adjoint sont nommés et révoqués par le Conseil supérieur.

Les autres membres du personnel sont nommés et révoqués par le Comité de gestion.

Art. 7.

Le Ministre des Travaux publics délègue auprès de l'Institut un Commissaire du Gouvernement, qui assiste de droit aux délibérations du Conseil supérieur et du Comité de gestion; il y a voix consultative.

Il veille à ce que la gestion de l'Institut s'inspire des intérêts nationaux. Il peut suspendre et dénoncer au Gouvernement toute décision qu'il jugerait contraire soit aux lois, soit aux statuts, soit à l'intérêt général. Son veto suspensif est exprimé au cours des séances où les décisions susceptibles d'en être l'objet sont prises. Si le Gouvernement n'a pas statué dans la quinzaine de la dénonciation, la décision sera exécutoire.

Le Commissaire du Gouvernement présente au Ministre des Travaux publics, au moins une fois l'an, un rapport écrit sur l'activité de l'Institut. Ce rapport est annexé au budget du Ministère des Travaux publics.

Art. 8.

Un compte annuel de prévisions est dressé par le Conseil, et est soumis à l'approbation du Ministre des Travaux publics.

Afin d'assurer à l'Institut les moyens financiers nécessaires à la réalisation du programme ainsi approuvé, une dotation budgétaire annuelle est prévue au budget du Ministère des Travaux publics.

Art. 5.

De Hoge Raad stelt het huishoudelijk reglement van het Instituut op, dat aan de goedkeuring van de Koning is onderworpen.

In dit reglement wordt de bevoegdheid der onderscheiden lichamen van het Instituut vastgelegd; hiervan wordt bovendien de werking en het dagelijks bestuur ingericht.

Art. 6.

Het kader en de statuten van het personeel worden door de Hoge Raad vastgesteld.

Een secretaris-generaal en desgevallend een adjunct-secretaris-generaal worden door de Hoge Raad benoemd en ontslagen.

De andere personeelsleden worden door het Bestuurskomitee benoemd en ontslagen.

Art. 7.

De Minister voor Openbare Werken vaardigt bij het Instituut een regeringskommissaris af, die van rechtswege de vergaderingen van de Hoge Raad en van het Bestuurskomitee bijwoont en hierin over een adviserende stem beschikt.

Hij dient er over te waken, dat bij het beheer van het Instituut de nationale belangen voor ogen worden gehouden. Hij kan elke beslissing schorsen en bij de Regering aanklagen, die hij strijdig acht, hetzij met de wetten, hetzij met de statuten, hetzij met het algemeen belang. Zijn schorsend veto wordt uitgebracht tijdens zittingen, waarin de beslissingen worden genomen, die aan bedoeld veto kunnen onderworpen worden. Indien de Regering zich niet binnen vijftien dagen na de datum der aanklacht heeft uitgesproken, zal de beslissing uitvoerbaar zijn.

De regeringskommissaris dient ten minste éénmaal 's jaars de Minister voor Openbare Werken een geschreven verslag over de bedrijvigheid van het Instituut voor te leggen. Dit verslag dient gehecht aan de begroting van het Ministerie voor Openbare Werken.

Art. 8.

De Raad dient telkenjare een rekeningsstaat der vooruitzichten op te maken en deze ter goedkeuring aan de Minister voor Openbare Werken voor te leggen.

Ten einde het Instituut de noodzakelijke financiële middelen ter verwezenlijking van het aldus goedgekeurd programma te verzekeren, is op de begroting van het Ministerie voor Openbare Werken in een jaarlijkse rijkstoelage voorzien.

Art. 9.

L'Institut est en outre autorisé à émettre des emprunts.

Il assure le paiement des intérêts et le remboursement du capital de ces emprunts. L'époque et les conditions d'émission sont fixées par le Roi sur proposition du Ministre des Finances et du Ministre des Travaux publics.

Ces emprunts sont garantis par l'Etat.

Les titres qui les représentent portent le visa du Trésor et celui de la Cour des Comptes; les signatures à y apposer sont remplacées par des griffes.

Les frais de confection et d'émission sont à charge de l'Institut.

Art. 10.

Les intérêts et la prime de remboursement éventuelle afférents aux emprunts émis par l'Institut sont exempts de tous impôts et taxes réels, présents et futurs, au profit de l'Etat, des provinces et des communes.

Art. 11.

L'Institut peut acquérir les immeubles nécessaires à l'accomplissement de sa mission, et les aliéner.

Art. 12.

L'Institut peut être autorisé, par arrêté royal, à poursuivre, en se conformant aux lois sur la matière, l'expropriation pour cause d'utilité publique, même par zones, d'immeubles bâtis ou de terrains non bâtis.

Art. 13.

Lorsque par suite de l'aménagement d'une région, des propriétés auront acquis une notable augmentation de valeur, ces propriétés pourront être chargées de payer à l'Institut une indemnité qui pourra s'élever jusqu'à la hauteur des avantages qu'elles auront acquis. Cette indemnité sera fixée selon une procédure fixée par le Roi. Tout intéressé peut, en citant l'Institut national ou le Comité régional devant le juge, contester le montant de l'indemnité mise à charge de la propriété dont il est propriétaire, nu propriétaire ou usufruitier.

Art. 9.

Het Instituut is bovendien er toe gemachtigd leningen uit te schrijven.

Het staat in voor de betaling der renten en de terugbetaling van het kapitaal dezer leningen. Het oogenblik en de voorwaarden der uitgifte worden door de Koning op voorstel van de Minister voor Financiën en van de Minister voor Openbare Werken vastgesteld.

Bedoelde leningen zijn door het Rijk gewaarborgd.

De uitgegeven effecten dragen het visum van de Schatkist en dat van het Rekenhof: de hierop aan te brengen handtekeningen worden vervangen door naamstempels.

De aanmaak- en uitgiftekosten vallen ten laste van het Instituut.

Art. 10.

De Renten en de desgevallende terugbetalingspremie, waarmee de door het Instituut uitgegeven leningen gepaard gaan, zijn vrij van om het even welke zakelijke huidige en toekomstige belastingen en taxes, ten bate van de Staat, de provinciën en de gemeenten.

Art. 11.

Het Instituut mag de voor de vervulling van zijn opdracht vereiste gebouwen verwerven en vervreemden.

Art. 12.

Bij koninklijk besluit kan het Instituut er toe gemachtigd worden, mits naleving van de ter zake uitgevaardigde wetten, de procedure in te stellen met het oog op de onteigening, voor openbaar nut en zelfs per zone, van opgetrokken gebouwen en onbebouwde gronden.

Art. 13.

Wanneer ingevolge de aanleg van een streek eigendommen een opmerkelijke waardevermeerdering hebben ondergaan, zullen bedoelde eigendommen er toe kunnen verplicht worden het Instituut een schadeloosstelling te betalen, die zoveel zal kunnen bedragen als bedoelde waardevermeerdering.

Deze schadeloosstelling zal worden vastgesteld volgens een door de Koning bepaalde procedure. Elke belanghebbende kan, wanneer hij het Nationaal Instituut of het Gewestelijk Komitee vóór de rechter daagt, het bedrag van de schadeloosstelling betwisten, die ten laste is gelegd van het eigendom, waarvan hij de eigenaar, eigenaar zonder vruchtgebruik of vruchtgebruiker is.

Art. 14.

L'Institut ne peut se faire ouvrir de compte qu'à l'Office des Chèques postaux et au Crédit communal de Belgique.

Art. 15.

Le Ministre des Travaux publics et le Ministre des Finances désignent conjointement un réviseur, membre de l'Institut des Réviseurs d'entreprises, dont la mission consiste à contrôler la gestion comptable et à certifier conforme l'affectation des ressources annuelles à la réalisation des programmes d'investissements.

Art. 16.

L'Institut peut ester en justice à la poursuite et diligence du Comité de gestion.

Art. 14.

Het Instituut kan slechts een rekening openen bij het Bestuur der Postchecks en bij het Gemeentekrediet van België.

Art. 15.

De Minister voor Openbare Werken en de Minister voor Financiën duiden na gemeen overleg een revisor aan, die lid is van het Instituut voor Bedrijfsrevisoren, en wiens opdracht er in bestaat over het boekhoudkundig beheer toezicht te oefenen en de besteding der jaarlijkse inkomsten overeenkomstig met de verwezenlijking der beleggingsprogramma's te verklaren.

Art. 16.

Het Instituut kan op vervolging en ten verzoeken van het Bestuurscomité in rechte optreden.

H. RASSART.
P. VERMEYLEN.
A. DE BLOCK.
J. ROELANTS.
M. BUSIEAU.